

Verkiezingsprogramma A82

Periode: 2026 - 2030

A82 - de toekomst is nu, samen vooruit! Tijd voor verandering en herstel van het politieke evenwicht.

Voorwoord

Beste kiezer! Met trots presenteren wij u het verkiezingsprogramma van A82 voor de periode 2026 - 2030. Als betrokken en burger gedreven partij zetten wij ons in voor een Ameland dat gezond, leefbaar en toekomstbestendig is. Allereerst kondigen wij met trots aan dat Ameland '82 voortaan door het leven gaat als **A82**. Een subtiele aanpassing die past bij de tijd van nu. Een nieuwe naam, vertrouwde energie!

De afgelopen jaren hebben we ons als oppositiepartij laten horen: kritisch waar nodig, constructief waar mogelijk. We hebben gestreden voor lokale voorzieningen en eerlijke besluitvorming die werkt voor de eilanders. Die inzet zetten we voort met nieuwe energie, heldere speerpunten en een visie die gevoed wordt door onze eigen eilandbrede gemeenschap.

Ons programma is opgebouwd rond tien thema's, elk thema met concrete speerpunten. Van duurzame mobiliteit tot betaalbaar wonen, van sport en zorg tot toerisme en natuur: we kijken vooruit, maar blijven dichtbij. Wij geloven in samenwerking, transparantie en daadkracht. We doen dit niet alleen, maar samen met u! Want alleen samen kunnen we bouwen aan een Ameland dat klaar is voor de toekomst!

Stem A82 — voor evenwicht, betrokkenheid en vooruitgang.

Een korte terugblik

Op 10 maart 2023 is ons gerespecteerde raadslid Han van Heerde overleden. Met een tussenpauze heeft hij vanaf 2006 tot zijn overlijden de partij gesteund en de fractie vertegenwoordigd in de gemeenteraad. Ook nam hij zitting in diverse commissies zoals de werkgeverscommissie van de griffier, de financiële auditcommissie, de commissie Intern Toezicht Openbaar Onderwijs, de tijdelijke commissie voor de ambtswoning, de vertrouwenscommissie en de begeleidingscommissie van de Rekenkamercommissie de Waddeneilanden etc. etc. na zijn overlijden heeft de heer Rudolf Teuben de taken overgenomen.

In de afgelopen raadsperiode heeft A82 als oppositiepartij met de heren Han van Heerde en Rudolf Teuben haar stem goed laten horen. We hebben ons kritisch opgesteld tegenover voorstellen die niet of onvoldoende in het belang waren van onze inwoners en waar nodig amendementen en moties ingediend om beleid bij te sturen. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

1. **Basisschool't Ienster in Ballum** > We hebben de bewoners van Ballum actief gesteund in hun strijd om hun openbare basisschool't Ienster te behouden. Ondanks onze inzet is de school helaas meegezogen in de bestuursfusie, met als doel een nieuwe school in Hollum te bouwen waarin Ballum moet opgaan. Wij blijven opkomen voor Ballum en het kleinschalig onderwijs en lokale voorzieningen.
2. **Accommodatiebeleid clustering op Geel Wit terrein** > Het college van B&W van Ameland heeft een ontwerp accommodatiebeleid gepresenteerd waarin wordt voorgesteld om gemeentelijke

gebouwen met bijeenkomstfuncties te concentreren op het terrein van voetbalvereniging Geel Wit. Dit plan maakt deel uit van een bredere strategie om gemeentelijk vastgoed toekomstbestendig te maken, mede ingegeven door de energietransitie en de wens om voorzieningen efficiënter te benutten.

Er is een budget van €80.000 gereserveerd voor participatie en tijdelijke oplossingen zoals kleedkamers, maar betrokkenen vrezen dat het participatieproces slechts een formaliteit is en dat de plannen in feite al vastliggen. Op 14 juli 2025 heeft de gemeenteraad het accommodatiebeleid vastgesteld. Alleen de fracties van CDA en Ameland '82 stemden tegen. De oorspronkelijke plannen voor clustering op het Geel Wit-terrein zijn weliswaar afgezwakt vanwege het gebrek aan draagvlak, maar het beleid blijft gericht op centralisatie en herontwikkeling van gemeentelijke gebouwen.

3. **De veerdienst** > De gemeenteraad heeft unaniem een door Ameland '82 ingebrachte motie aangenomen die het ministerie oproept de belangen van eilanders centraal te stellen in de nieuwe veerconcessie. De boodschap: de veerdienst moet betrouwbaarder, betaalbaarder en beter afgestemd worden op de leefbaarheid van het eiland. Wij blijven ons inzetten voor de veerdienst dit in overleg met de gemeenschap én met Den Haag.

Visie

De toekomst van Ameland begint nu, vandaag! Een gemeenschap met vertrouwen en samen met een daadkrachtig bestuur zorgen we voor vernieuwende ideeën en zorgen er ervoor dat Ameland klaar is voor de uitdagingen en kansen van morgen. Een eilandbrede uitdaging en daarom is politiek evenwicht noodzakelijk. Wij geloven in vooruitgang, duurzaamheid en betrokkenheid. Keuzes van nu bepalen onze toekomst. En wij hopen met uw vertrouwen in A82 deze keuzes samen met u te mogen maken.

We gaan de verkiezingen in met een nieuwe naam! A82. Met veel trots en waardering voor de grondleggers van onze gewortelde politieke partij op Ameland, geven we Ameland '82 een korte maar krachtige, vernieuwende maar subtiele aanpassing.

De slogan;

“de toekomst is nu, samen vooruit ”

is een vooral een inspirerende slogan die ademt actie, urgentie en vooruitgang. Een slogan voor een partij die verandering wil brengen. We zetten in op progressie en vooral samenwerking!

10 thema's met speerpunten

Ons programma bestaat uit tien thema's elk met 10 concrete speerpunten die we de komende jaren willen realiseren. Elk thema draagt bij aan een gezonde leefomgeving, een sterke gemeenschap en een toekomstbestendige Waddengemeente. Van natuur en klimaat tot wonen, zorg en cultuur: we zetten ons in voor wat écht telt.

1. De fysieke leefomgeving, wonen op Ameland:

Een leefbaar Ameland begint bij een sterke fysieke omgeving: goede woningen, voorzieningen en ruimte om te leven en te werken. Wij zetten ons in voor een eiland waar iedereen, jong en oud, een plek heeft.

- a) **Wonen en werken op Ameland stimuleren** > We willen het aantrekkelijk maken om op Ameland te wonen én te werken. Dat betekent investeren in betaalbare woningen, stimuleren van lokale werkgelegenheid en het ondersteunen van ondernemers die bijdragen aan de leefbaarheid van het eiland.
- b) **Voorzieningen voor de jeugd** > Jongeren zijn de toekomst van Ameland. Daarom zetten we in op goede voorzieningen voor de jeugd: van sport en cultuur tot onderwijs en ontmoetingsplekken. We willen dat jongeren zich thuis voelen en perspectief hebben op het eiland.
- c) **Voldoende woningen en spreiding van ouderenvoorzieningen** > Er moeten voldoende woningen beschikbaar zijn voor Amelanders, met speciale aandacht voor starters en gezinnen. Daarnaast willen

we ouderenvoorzieningen beter verspreiden over het eiland, zodat ouderen in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen met passende zorg en ondersteuning.

2. Openbaar vervoer en verkeer:

Een goed functionerend vervoerssysteem is essentieel voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Ameland. Wij zetten ons in voor slimme, toegankelijke en toekomstbestendige mobiliteit — voor inwoners én bezoekers.

- a) **Betrouwbare en betaalbare veerverbinding** > De veerverbinding is de levenslijn van het eiland. Wij staan voor een betrouwbare en betaalbare veerdienst, waarbij de belangen van de eilanders voorop staan. Wij ondersteunen het idee van een eigen veerdienst, mits dit realistisch en haalbaar is, zodat Ameland meer regie krijgt over haar bereikbaarheid.
- b) **Onafhankelijke dorpendienst om de 40 minuten** > Wij pleiten voor een dorpendienst die elke 40 minuten rijdt en alle dorpskernen verbindt, onafhankelijk van de veerbootdienstregeling. Zo blijft elk dorp goed bereikbaar — ook buiten de aankomst- en vertrektijden van de boot — en wordt de mobiliteit op het eiland versterkt.
- c) **Vervoersvisie snel uitwerken** > Wij willen dat de in augustus 2023 vastgestelde vervoersvisie Ameland zo snel mogelijk wordt uitgewerkt. Deze visie moet concrete oplossingen bieden voor de huidige knelpunten zoals de verkeerssituatie en rondweg om Buren, Anticiperen op toekomstige mobiliteitsbehoeften, met oog voor duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid.

3. Sociaal domein:

Een sterk sociaal domein is de ruggengraat van een leefbare gemeenschap. Wij zetten ons in voor een Ameland waar mensen elkaar ondersteunen, waar zorg toegankelijk is en waar ruimte is voor ontmoeting en verbinding.

- a) **Verenigingsleven en vrijwilligers: samen sterk** > Wij ondersteunen het verenigingsleven en de inzet van vrijwilligers, die van onschatbare waarde zijn voor het sociale leven op het eiland. We stimuleren een coöperatieve manier van denken, waarin samenwerking en betrokkenheid centraal staan tussen inwoners, organisaties en gemeente.
- b) **Gemeentelijke evenemententent** > Wij willen dat de gemeente een evenementen-tent aanschaft en beheert, zodat er een laagdrempelige en flexibele voorziening is voor dorpsfeesten, sportevenementen, culturele activiteiten en bijeenkomsten. Dit versterkt de sociale cohesie en maakt organiseren toegankelijker voor verenigingen en dorpsinitiatieven.
- c) **Professionele organisatie voor thuishulp en ouderenzorg** > Een goede en toegankelijke thuishulp en ouderenzorg is essentieel voor een waardig leven op het eiland. Wij pleiten voor een professionele organisatie.

4. Eilandgebruiken:

Ameland heeft een rijke cultuur en eigen tradities die het eiland uniek maken. Van dorpsfeesten, Sunterklaas en een eigen taal: deze vormen het hart van onze identiteit.

- a) **Behoud van eilandgebruiken en tradities** > Wij zetten ons actief in voor het behoud van de Amelander gebruiken en tradities. Deze versterken de sociale samenhang en het gemeenschapsgevoel. We willen dat deze tradities worden doorgegeven aan volgende generaties, bijvoorbeeld via onderwijs, lokale evenementen en samenwerking met culturele verenigingen. Wat Ameland eigen maakt, moet zichtbaar en voelbaar blijven nu en in de toekomst.

5. Burgerparticipatie:

Een gezond bestuur begint bij de mensen die er wonen. Wij geloven dat Ameland het beste bestuurd wordt door de Amelanders zelf, met ruimte voor inspraak, initiatief en samenwerking.

- a) **Besturen door de burgers zelf** > Wij willen dat het bestuur van Ameland zicht vormt in de gemeenschap. Dat betekent dat inwoners actief betrokken worden bij besluitvorming, beleid en uitvoering. Niet van bovenaf, maar van binnenuit met vertrouwen in lokale kennis en betrokkenheid.
- b) **Meer inspraak door burgerparticipatie** > Wij zetten in op meer en betere vormen van burgerparticipatie. Denk aan dorpscommissies, digitale inspraakmogelijkheden en co-creatie (iedereen gelijkwaardige invloed) bij beleidsontwikkeling. Zo zorgen we dat beleid aansluit op wat er écht leeft en dat Amelanders zich gehoord en serieus genomen voelen.

6. Sport en Gezondheid Amelanders

Een gezond lichaam en een gezonde geest vormen de basis voor een gelukkig leven. Sport en preventieve zorg zijn daarom geen luxe, maar een noodzaak. Wij zetten ons in voor een Ameland waar vitaliteit en welzijn centraal staan.

Toekomstbestendige sportfaciliteiten > Wij willen dat de sportfaciliteiten op Ameland worden verbeterd en toekomstbestendig gemaakt. Dat betekent tijdig onderhoud, slimme investeringen en het inspelen op veranderende behoeften. Sportverenigingen en scholen verdienen moderne, veilige en toegankelijke voorzieningen.

Meer aandacht voor preventieve gezondheid en preventie > is de sleutel tot een gezondere samenleving. Wij pleiten voor meer aandacht voor gezonde leefstijl, voeding, beweging en mentale gezondheid. Wie zich gezond voelt, voelt zich gelukkig en dat begint bij goede voorlichting, laagdrempelige ondersteuning en samenwerking met zorgprofessionals.

7. Bereikbaarheid van en naar Ameland

Een goed bereikbare Waddengemeente is essentieel voor wonen, werken, zorg en toerisme. Wij zetten ons in voor een Ameland dat zowel met het vasteland als intern tussen de dorpen sterk en duurzaam verbonden is.

- a) **Inzetten op een eigen veerdienst of vergaande inspraak op de concessie** > De veerverbinding is de slagader van het eiland. Wij pleiten voor vergaande inspraak op de concessievoorwaarden, zodat de belangen van Amelanders centraal staan. Daarnaast ondersteunen wij het idee van een eigen veerdienst, mits dit financieel en organisatorisch haalbaar is. Regie over de verbinding betekent regie over het leven op het eiland.
- b) **Minder auto's en beter openbaar vervoer tussen dorpen** > Wij streven naar een autoluw Ameland, waarin duurzame mobiliteit de norm is. Dat betekent betere openbaar vervoerverbindingen tussen de dorpen en bagagevervoer.

8. Toerisme en recreatie

Toerisme is een belangrijke pijler van de Amelanders economie, maar het moet hand in hand gaan met leefbaarheid en sociale rechtvaardigheid. Wij zetten ons in voor een eiland waar toerisme toegankelijk blijft voor iedereen, en waar wonen en recreatie in harmonie bestaan.

- a) **Ameland bereikbaar en betaalbaar voor alle portemonnees** > Wij willen dat Ameland een bestemming blijft voor alle doelgroepen, ongeacht inkomen. Dat betekent een divers aanbod van accommodaties van campings en kampeerboerderijen tot hotels en een eerlijke verdeling van kosten zoals toeristenbelasting. Toerisme op Ameland mag geen exclusief product worden.
- b) **Wonen en recreatie in balans** > Wij vinden dat wonen en recreatie elkaar moeten versterken, niet verdringen. Dat vraagt om slimme ruimtelijke ordening, duidelijke kaders in beleid en respect voor de leefomgeving van bewoners. Recreatie mag nooit ten koste gaan van de woonkwaliteit op het eiland. Wij zetten in op beleid dat beide belangen zorgvuldig afweegt en verbindt.

9. Algemeen goed bestuur, organisatie, openbare orde en veiligheid

Een goed functionerende gemeente is de basis voor vertrouwen, stabiliteit en leefbaarheid. Wij zetten ons in voor een Ameland dat zichzelf bestuurt met een sterke organisatie en oog voor veiligheid.

- a) **Volledig zelfstandige gemeente** > Wij vinden dat Ameland volledig zelfstandig moet blijven. Het eiland heeft een eigen identiteit, eigen uitdagingen en eigen kracht. Bestuurlijke zelfstandigheid is essentieel om lokaal maatwerk te kunnen leveren en de belangen van de inwoners centraal te stellen.
- b) **Eigen organisatie en gezonde financiën** > De gemeente beschikt over een eigen ambtelijke organisatie en een gemeentelijk woningbedrijf die dicht bij de inwoners staan en slagvaardig kan opereren. Wij hechten groot belang aan een gezonde financiële huishouding, zodat er ruimte blijft voor investeringen in voorzieningen, infrastructuur en sociale ondersteuning zonder afhankelijkheid van externe fusies of noodgrepen.

10. Duurzaam zelfvoorzienend

Ameland heeft de ambitie om een zelfvoorzienend eiland te zijn een plek waar energie, voedsel, mobiliteit en voorzieningen zoveel mogelijk lokaal en duurzaam worden georganiseerd. Wij staan volledig achter deze doelstelling en willen deze ambitie verder versterken.

- a) **Blijven streven naar een zelfvoorzienend eiland** > Wij blijven ons inzetten voor een Ameland dat energie-onafhankelijk is en zoveel mogelijk gebruik maakt van eigen bronnen en lokale kracht. Dit betekent investeren in zon, wind, deelmobiliteit, circulaire systemen en lokale productie. Zelfvoorzienend is niet alleen duurzaam, maar ook sociaal en economisch verstandig.
- b) **Meer inzetten op innovatie** > Om deze ambitie waar te maken, zetten wij vol in op innovatie. Dat betekent ruimte geven aan nieuwe ideeën, technologieën en samenwerkingen met ondernemers, boeren, kennisinstellingen en inwoners. Van energieneutraal bouwen tot slimme infrastructuur: Ameland kan een proeftuin voor duurzame vernieuwing zijn.

Het programma 2026-2030

1. De fysieke leefomgeving, wonen op Ameland

A82 wil het wonen en werken op Ameland stimuleren door in eerste instantie te zorgen voor voldoende woningen en bouwlocaties voor de Amelanders. De afgelopen jaren heeft de gemeente huurwoningen bijgebouwd, maar daarnaast zijn wij van mening dat het huidige aanbod van nieuwe, bestaande woningen en bouwlocaties onvoldoende is. Mede oorzaak is de hoge Waardering Onroerende Zaken (WOZ) waardoor de bestaande huizenvoorraad onbetaalbaar wordt voor starters. De doorstroming stagneert. Wij willen inzetten op beleid voor betaalbare starterswoningen en of studio's indien mogelijk in eigen beheer verhuren, zodat de jongeren niet meer genoodzaakt zijn om bij de ouders in een bijgebouw te wonen.

A82 wil de woningmarkt stimuleren door ouderenvoorzieningen te spreiden over het eiland. Naast woon-zorgcomplex De Ambla pleiten wij voor de ontwikkeling van zogenaamde 'knarrenhofjes' in de andere dorpen op Ameland. Dit bevordert doorstroming én versterkt de sociale samenhang. Wat zijn knarrenhofjes? Knarrenhofjes zijn kleinschalige woonvormen voor ouderen, meestal in de vorm van een hofje met levensloopbestendige woningen. Bewoners verruilen hun grotere eengezinswoning voor een kleinere woning in een hofje, dat:

- Particulier eigendom blijft;
- Gericht is op zelfredzaamheid en gemeenschapszin;
- Aangepast is aan de behoeften van ouderen (denk aan gelijkvloers wonen, toegankelijkheid, gezamenlijke voorzieningen);

Waarom verspreid over het eiland? A82 wil deze hofjes niet centraliseren, maar juist in elk dorp mogelijk maken. Zo blijven ouderen in hun vertrouwde omgeving wonen, dicht bij familie, vrienden en voorzieningen. Dit voorkomt sociale isolatie en draagt bij aan de leefbaarheid van alle dorpen.

De horeca op Ameland wordt duurder en dreigt daarmee minder toegankelijk te worden voor alle doelgroepen. Ook zijn er op het eiland te weinig uitgaansvoorzieningen voor de jeugd. De diversiteit in uitgaansgelegenheden neemt af. Wij willen verspreid over het eiland de diversiteit herstellen en daarmee meer voorziening voor de jeugd. Er zal onderzocht moeten worden waar precies behoefte aan is, zo'n onderzoek is nog niet uitgevoerd. Een idee is een centraal gelegen evenementenlocatie waar gedurende het jaar verschillen evenementen georganiseerd kunnen worden.

Het basis onderwijs blijft voor zover dat nu aanwezig is gehandhaafd in alle dorpen. Een school is het kloppend hart van een dorp, niet alleen als plek van onderwijs, maar ook als sociale en culturele spil. Wij blijven scherp op het behoud van de school in Ballum. Ook willen wij onderzoeken of HAVO/VWO onderwijs en examen mogelijk is op de Burgemeester Waldaschool in Nes.

2. Openbaar vervoer en verkeer

Een groot en belangrijk thema is een betrouwbare en betaalbare veerverbinding al dan niet met een eigen veerdienst. Om hier grip op te krijgen dient de vervoersvisie zo snel mogelijk uitgewerkt te worden. Een toekomstige concessiehouder moet de mogelijkheid hebben om te anticiperen op het vervoersbeleid van de gemeente Ameland.

Op 22 april 2024 is een belangrijke motie van A82 op de concessie waddenveren door de gemeenteraad aangenomen. De motie had als doel om het college van Ameland aan te sporen tot een duidelijke reactie op de conceptnota, waarin de belangen van Ameland en de bereikbaarheid van het eiland via de veerdiensten centraal staan. Deze motie was een reactie op het concept Nota van Uitgangspunten voor de concessie Waddenveren Oost. De motie werd unaniem ondersteund door alle partijen. Een eigen veerdienst met eilander inspraak zonder winstoogmerk en een vaste structurele sneldienst voor personenvervoer heeft onze voorkeur en daar willen wij ons hard voor maken. Een snel, ruim en betrouwbaar personenvervoer bevordert het wonen op Ameland en het werken aan de wal.

Huidige parkeervoorziening op de veerdam: wij zien dat de bestaande parkeerplaatsen op de pier in Nes, met name de 24-uursplekken, regelmatig vol zijn. Eilanders geven aan dat zij hun auto bij vertrek naar de wal hun auto niet kwijt kunnen, met fout parkeren en bekeuringen als gevolg. Als tijdelijke oplossing is begin 2024 de parkeerplaats aan het Verdekspad in Nes opengesteld, met een busverbinding naar de pier. Wij zijn van mening dat dat niet de oplossing is. De uitbreiding van de sneldienst vergroot de parkeerdruk op de veerdam bij Nes nog meer. A82 pleit daarom voor uitbreiding van de parkeervoorzieningen, met voorrang voor eilanders. Er zijn al tijdelijke oplossingen, maar structurele maatregelen zijn nodig.

Samen met het bedrijfsleven de ondernemers van Ameland willen we mogelijkheden onderzoeken voor bagagevervoer en of personenvervoer van de boot naar de accommodaties en vice versa. Als gastvrij eiland is het openbaar vervoer erg belangrijk. Het openbaar vervoer zal echter sterk verbeterd moeten worden en dient onafhankelijk van de veerboot te zijn en de frequentie moet opgeschroefd worden naar bijvoorbeeld één bus per 40 minuten zodat inwoners en toeristen vaker en flexibeler kunnen reizen. Mobiliteit moet betrouwbaar, toegankelijk en afgestemd zijn op het leef ritme van het eiland.

De vervoersvisie voor Ameland is in augustus 2023 gepresenteerd, maar verdere uitwerking en concrete maatregelen blijven uit. Er is dringend behoefte aan versnelling, duurzame mobiliteit en leefbaarheid. De verkeerssituatie in en rond Buren is een van de meest urgente problemen. De Strandweg staat gepland voor groot onderhoud en herinrichting, maar een bredere aanpak van de verkeersstromen ontbreekt nog. De wens voor een rondweg om Buren leeft al langer, mede vanwege de toename van toeristisch verkeer en de beperkte capaciteit van bestaande wegen.

We zetten ons in voor het vervangen van alle nog aanwezige schelpenfietspaden door betonnen fietspaden. Schelpenpaden zijn kwetsbaar, duur en onderhoudsintensief. Beton biedt meer veiligheid, duurzaamheid en toegankelijkheid voor alle gebruikers. We gaan actief op zoek naar budget en subsidiemogelijkheden om deze verbetering eiland breed te realiseren. Mobiliteit moet betrouwbaar, toegankelijk en afgestemd zijn op het leefritme van het eiland.

3. Sociaal domein

Ameland heeft een divers verenigingsleven gedragen door de vele vrijwilligers. Wij willen daar beleid voor maken dat dit verder ondersteunt, coöperatief denken is daarin het sleutelwoord. Daarmee bedoelen wij minder inmenging van de overheid door het stimuleren van zelfregulering en onderlinge solidariteit.

We willen een Amelander fonds oprichten ter ondersteuning voor maatschappelijke doelen. Een voorbeeld van zo'n doel is eenzaamheid en armoedebestrijding. Wij pleiten voor een brede aanpak waar mentale gezondheid, huisvesting en sociale participatie worden meegenomen.

De gemeente heeft materieel voor evenementen aangeschaft en in beheer. We zien dat daar veel gebruik van wordt gemaakt. Een volgende stap is de aanschaf en beheer van een schakelbare evenementen tent. Een schakelbare evenemententent is een slimme oplossing voor evenementen waarbij flexibiliteit en schaalbaarheid belangrijk zijn. Het idee achter "schakelbaar" is dat je de tent kunt uitbreiden of verkleinen door modules toe te voegen of weg te halen, alsof je met bouwstenen werkt. Zo'n initiatief kan zeker op onze steun rekenen. De vier Dorpsbelangen, maar ook andere organisaties kunnen daar vervolgens tegen een onkostenvergoeding gebruik van maken.

4. Eilandgebruiken en cultuur

Ameland heeft van oudsher mooie tradities en eiland gebruiken. Enkele voorbeelden zijn het vissen op het strand, wad en het jagen in de duinen. Wij zien dat dit steeds meer door landelijke regelgeving onder druk komt te staan omdat er vanaf de wal vaak anders naar wordt gekeken, maar wij zijn van mening dat dit bij het eiland hoort en willen dit behouden dan wel stimuleren.

De tradities zoals Sunterklaas moeten ongeacht de landelijke aandacht natuurlijk blijven voortbestaan. Een bescheiden reactieve gemeente, maar indien nodig ondersteunend, zodat dit prachtige stukje immaterieel erfgoed behouden blijft.

Ameland heeft een bevolking van jong en oud met een eigen dialect en woordenboek. Wij vinden een eigen cultuur en identiteit met een bijbehorend dialect erg belangrijk en willen ons inzetten dit behouden. We gaan ervoor zorgen dat het basis onderwijs daarop wordt aangepast.

Ameland bruist van cultuur, en A82 zet zich actief in om dit rijke erfgoed te behouden en te versterken. Van de paardenreddingboot tot de Kunstmaand en musea: cultuur is een onmisbaar onderdeel van de identiteit van het eiland.

Kunstmaand Ameland: internationaal cultureel hoogtepunt. Elke november maand verandert Ameland in een openluchtgalerie tijdens de Kunstmaand. Kunstenaars uit meerdere landen exposeren op bijzondere locaties verspreid over het hele eiland.

Paardenreddingboot: levend erfgoed. De paardenreddingboot is een van de meest unieke tradities van Ameland. Sinds 1824 wordt deze historische reddingboot door tien paarden het water in getrokken vanaf het strand bij Hollum. Tijdens demonstraties komt deze indrukwekkende samenwerking tussen mens en dier tot leven. Het is niet alleen een toeristische trekpleister, maar ook een eerbetoon aan de maritieme geschiedenis van het eiland.

Musea en bibliotheek: cultuur voor iedereen, Ameland telt meerdere musea, waaronder het Sorgdragers museum, Maritiem Centrum Abraham Fock, het Natuurcentrum en het Landbouw-Juttersmuseum Swartwoude. Deze musea vertellen het verhaal van het eiland, van natuur en landbouw tot scheepvaart en juttersleven. De bibliotheek speelt daarnaast een belangrijke rol in educatie, ontmoeting en cultuurparticipatie voor jong en oud.

A82 maakt zich sterk voor het behoud van de genoemde culturele voorzieningen. Zij zien cultuur niet als luxe, maar als essentieel onderdeel voor de leefbaarheid, identiteit en aantrekkingskracht van het eiland. A82 pleit voor structurele ondersteuning van culturele initiatieven, behoud van erfgoed en ruimte voor nieuwe vormen van kunst en expressie.

5. Burgerparticipatie

Een goed bestuur begint bij de mensen die er wonen. Wij willen dat Ameland beter bestuurd wordt niet alleen door de politici in de gemeenteraad, maar vooral door de Amelanders zelf. Daarom zetten we vol in op het bevorderen van burgerparticipatie. We willen meer mogelijkheden voor inspraak, dialoog en samenwerking creëren, zodat inwoners actief kunnen meedenken en meebeslissen over hun leefomgeving. Van dorpsinitiatieven tot beleidskeuzes: Amelanders krijgen een stem die telt.

Een mooi voorbeeld van burgerparticipatie is het werken met dorpscommissies. Een commissie samengesteld uit dorpsgenoten die de opdracht krijgt om te werken aan een specifiek actueel

maatschappelijk thema dat belangrijk is voor het dorp. De commissies worden aangestuurd, begeleid en ondersteund door het bestuur van het betreffende dorpsbelang en de gemeente. A82 heeft hier positieve ervaringen mee.

Wij geloven dat politiek pas écht werkt als mensen zich gehoord voelen. Daarom maken we de politiek toegankelijker door persoonlijk contact aan de keukentafel. Geen afstandelijke loketten, maar directe gesprekken bij u thuis. Zo bouwen we aan vertrouwen, luisteren we naar wat er leeft, en zorgen we dat beleid aansluit op de dagelijkse realiteit van de Amelanders. Want goed bestuur begint met écht contact.

Ook Ameland moet zich houden aan de landelijke regelgeving maar deze wordt steeds complexer en ingewikkelder. Wij willen zorgen voor een gemeentelijke organisatie die de burger daarbij helpt. Dus samen met de burger de soms ingewikkelde procedures of wet- en regelgeving begeleiden en doorlopen.

6. Sport en Gezondheid Amelanders

Sport is essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners. Daarom zetten wij ons in voor het behoud én tijdige verbetering van sportfaciliteiten op Ameland. We willen niet langer wachten tot iets versleten is of niet meer voldoet. Wij willen tijdig anticiperen op behoeften en ontwikkelingen, zodat sportvoorzieningen toekomstbestendig zijn. Van kleedkamers tot velden en sporthallen: we maken beleid dat zorgt voor continuïteit, kwaliteit en toegankelijkheid. Want een vitaal Ameland begint met beweging.

Op 29 maart 2021 heeft A82 een motie ingediend waarin het college is verzocht onderzoek te doen naar de herinvoering van het schoolzwemmen. De motie heeft geresulteerd in een raadsvoorstel met een waarin een onderzoeksrapport is vastgesteld. In het rapport wordt geconcludeerd dat de scholen het schoolzwemmen niet in hun programma kunnen opnemen. Het kost te veel onderwijstijd. Wij leggen ons daar niet bij neer en willen in de komende raadsperiode het thema schoolzwemmen opnieuw agenderen.

Wij zetten in op de ontwikkeling van biologische landbouw op Ameland. Een gezonde leefomgeving begint bij gezonde grond, voedsel en productiemethoden. Of dit ook op Ameland kan? Dat vraagt dus om onderzoek, samenwerking met boeren en burgerparticipatie. Daarnaast willen we het gezondheidsniveau van onze inwoners verbeteren door sterk in te zetten op preventie met voorlichting over alcohol, drugs en tabak.

7. Bereikbaarheid van en naar Ameland

De veerverbinding is de slagader van het eiland. Zonder een goede, betrouwbare verbinding is wonen en leven op Ameland niet houdbaar. Daarom pleiten wij voor meer inspraak van eilanders bij de concessie voor de veerdienst en het openbaar vervoer. Wij ondersteunen het idee van een eigen veerdienst, in handen van de eilanders zelf, mits dit realistisch en haalbaar is.

Wij streven naar een autoluw Ameland, waar duurzame mobiliteit centraal staat. Dat betekent zoals eerder gezegd betere openbaar vervoerverbindingen tussen de dorpen, zodat inwoners en bezoekers minder afhankelijk zijn van de auto. Op de steiger willen we een opstelbaan speciaal voor auto's van eilanders, zodat zij vlot en efficiënt kunnen reizen. Daarnaast pleiten we voor meer en betere parkeervoorzieningen, afgestemd op de behoeften van bewoners én toeristen. Ook willen we 's avonds meer afvaarten, zodat Ameland beter bereikbaar blijft op alle momenten van de dag. Tot slot: het bootkaartje blijft betaalbaar.

8. Toerisme en recreatie

Als speerpunt hebben wij opgenomen dat Ameland bereikbaar en betaalbaar moet blijven. Niet alleen voor de welgestelde toerist, maar juist ook voor gezinnen, jongeren en mensen met een bescheiden budget. We zien dat voorzieningen steeds luxer worden en prijzen stijgen. Dat is op zich geen probleem, zolang er ook ruimte blijft voor diversiteit in aanbod. Wij pleiten voor meer regulatie in de spreiding van accommodaties en voorzieningen, zodat er een gezonde balans ontstaat tussen eenvoudige, betaalbare opties en luxere

verblijven. Van 1 ster tot 5 sterren: Ameland moet een plek zijn waar iedereen zich welkom voelt. Dit willen we beleidsmatig organiseren door duidelijke kaders te stellen in planologie en toeristisch beleid.

Wij vinden dat de huidige toeristenbelasting oneerlijk is verdeeld. Wie minder te besteden heeft en vaak verblijft in goedkopere accommodaties, betaalt relatief procentueel gezien vaak méér belasting, omdat de toeristenbelasting een vast bedrag is en niet meebeweegt met de huurprijzen of het type accommodatie. Dit staat haaks op ons speerpunt: Ameland moet bereikbaar blijven voor alle doelgroepen. Daarom gaan wij alternatieven voor de toeristenbelasting onderzoeken, met als doel een eerlijker en socialer systeem.

9. Algemeen goed bestuur, organisatie, openbare orde en veiligheid

Om alle doelstellingen, speerpunten en thema's te kunnen verwezenlijken is het van belang dat de gemeente Ameland volledig zelfstandig blijft met een eigen gemeentelijke organisatie. Door zorgvuldig om te gaan met belasting en ander inkomsten en uitgaven houden wij de gemeente financieel gezond.

De gemeentelijke buitendienst is van grote waarde voor Ameland. Dankzij hun inzet blijft het eiland schoon, verzorgd en leefbaar. Wij willen deze dienst blijven ondersteunen en versterken waar nodig. Daarnaast is adequate handhaving essentieel voor een veilige gemeenschap. Criminaliteit en drugsgebruik mogen geen ruimte krijgen op het eiland. Daarom gaan wij onderzoeken hoe de gemeentelijke organisatie zelf meer kan bijdragen, bijvoorbeeld door meer inzet van BOA's (buitengewone opsporingsambtenaren). Een zichtbaar en daadkrachtig toezicht draagt bij aan een gevoel van veiligheid en vertrouwen onder inwoners én bezoekers.

Ameland heeft een unieke en herkenbare architectuur, veel rijksmonumenten en drie door het rijk beschermde dorpsgezichten die we willen beschermen en behouden. Deze bouwstijl draagt bij aan het karakter van het eiland en verdient zorgvuldige bewaking. Daarom stellen wij voor om één gezamenlijke commissie op te richten, bestaande uit deskundigen én bewoners van Ameland, andere Waddeneilanden en kustgemeenten. Deze commissie vervangt het huidige *Hûs en Hiem* en werkt vanuit lokale kennis, betrokkenheid en respect voor de omgeving. Daarnaast willen wij voor elk dorp een dorpsvisie opstellen, waarin thema's als verkeerssluwte in dorpscentra, ruimtelijke inrichting, erfgoedbescherming en leefbaarheid centraal staan. Zo zorgen we ervoor dat de ontwikkeling van Ameland in balans blijft met haar karakter en gemeenschap.

10. Duurzaam zelfvoorzienend

Ameland heeft de ambitie om een zelfvoorzienend eiland te zijn, met als doelstelling om energie-onafhankelijk te worden. Wij staan volledig achter deze visie en blijven hieraan werken door in te zetten op innovatie, samenwerking en toekomstgerichte keuzes. Duurzaamheid is voor ons niet alleen een apart thema, maar ook een rode draad die door alle speerpunten heen loopt. Het raakt aan:

- Verantwoord energiegebruik en energieneutraal wonen
- Deelauto's, zon- en windenergie
- Toerisme dat respectvol omgaat met natuur en gemeenschap
- Ouderenzorg en gezondheidsbeleid
- Bereikbaarheid, openbaar vervoer en infrastructuur
- Huisvesting, werkgelegenheid en ondernemerschap
- Leefbaarheid in de dorpen en het onderhoud van de natuur

Duurzaamheid betekent: keuzes maken die goed zijn voor vandaag én voor morgen. Daarom verweven we het in alle beleidslijnen, van ruimtelijke ordening tot sociale voorzieningen. Zo bouwen we samen aan een Ameland dat sterk, schoon en toekomstbestendig is.

Slotwoord

Samen bouwen we aan een toekomstbestendig Ameland. Graag nemen wij deze verantwoordelijkheid én de opgave om te werken aan een mooi, duurzaam en leefbaar Ameland. Dat doen we met volle overtuiging — voor u, met u. Wij geloven in samenwerking, transparantie en daadkracht. Met uw steun kunnen we koers zetten richting een Ameland dat klaar is voor de toekomst.

Stem op A82 — want de toekomst is nu. Samen vooruit, voor herstel van het politieke evenwicht!